

РЕЦЕНЗІЯ
на проект освітньо-професійної програми
«Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)»
рівень освіти – магістр

Співпрацюємо з кафедрою української мови і літератури Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка з питань фахової підготовки майбутніх учителів української мови та літератури в умовах запровадження змішаного навчання, тому впродовж 2021 року опрацьовували проект освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література. Англійська мова)», рівень освіти – магістр.

До складу розробників освітньо-професійної програми увійшли викладачі української мови й літератури, англійської мови, долучено вчительку-методиста КУ Сумська гімназія № 1, а також магістрантку відповідної спеціальності. На основі аналізу новинного сайту факультету можемо констатувати: матеріали проекту обговорювалися на засіданнях кафедр, експертних рад стейкхолдерів.

Як засвідчує аналіз, проект розроблено фахівцями з урахуванням Національної рамки кваліфікацій, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341, зі змінами, внесеними згідно з Постановами КМ України № 509 від 12.06.2019, № 519 від 25.06.2020.

Загалом автори мають право означувати унікальність ОПП, що полягає у використанні мультидисциплінарного підходу до підготовки здобувачів другого рівня вищої освіти через поєднання двох спеціальностей «Середня освіта (Українська мова і література)» і «Середня освіта (Мова і література (англійська))», адже на терені Сумщини це єдина програма такого типу.

У ході визначення загальних і професійних (фахових) компетентностей та програмних результатів навчання використано стандарт за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти», матеріали проекту Європейського Союзу «Tuning Educational Structures in Europe», стандарт Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка.

Загальні компетентності враховують специфіку компетентностей Професійного стандарту за професією «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (2020 р.), мають на меті забезпечити конкурентоспроможність випускників ОПП на сучасному ринку праці. Позитивно, що увиразнено таку ЗК, як уміння формувати соціальні навички (soft-skills), а саме працювати в команді, обґрутувати власну думку, усвідомлювати актуальність та вчасність виконання завдань різного типу (deadline), формувати інформедійну грамотність і критичне мислення тощо; серед ПК – здатність виявляти розуміння основних тенденцій розвитку української мови та мовознавства у формуванні сучасної наукової картини світу; застосовувати системний і антропоцентричний підходи в мовознавстві; уміння розвивати в учнів

необхідні мовні та літературознавчі компетенції. Відчутний також сучасний підхід до підготовки вчителів української мови і літератури для профільної школи, англійської мови для базової школи. На це, зокрема, спрямовані виробнича педагогічна практика в базовій та старшій (профільній) школі й виконання наукових досліджень з української мови, української літератури, методики навчання української мови і літератури у закладах загальної середньої освіти.

Серед умінь, що на них акцентовано увагу, відзначимо, передовсім *ПРУ 1*. Уміє обстоювати власну громадянську позицію, застосовувати новітні освітні технології в реалізації заходів національного спрямування з учнями закладу загальної середньої освіти; *ПРУ 4*. Володіє науковим інструментарієм у галузі філології, проблемно-пошуковими методами для проведення досліджень у галузі філології та методики навчання української мови та літератури, англійської мови; *ПРУ 8*. Проектує і проводить різні види занять з урахуванням інноваційних технологій, передового педагогічного досвіду та знань про індивідуально-вікові особливості молоді; *ПРУ 10*. Уміє використовувати безпечне освітнє електронне (цифрове) середовище для організації та управління освітнім процесом (у тому числі під час дистанційного навчання).

Заслуговує поцінування, що розробники освітньо-професійної програми обґрунтували необхідність широкого впровадження таких методів навчання, як проблемний, дослідницький, діалогічний, проблемно-пошуковий, методів активного й інтерактивного навчання, у т. ч. змішаного, оф- та онлайн-навчання, есе, передбачили роботу в малих групах, рольові дидактичні ігри, самонавчання, навчання на основі досліджень, навчання через практику в закладах загальної середньої освіти. Але деякі методи, як, наприклад, рефлексія діяльності викладача, колеги та саморефлексія, потребують уточнення.

Загалом рецензована освітньо-професійна програма має студентоцентроване та практико-зорієнтоване спрямування, ураховує потреби та інтереси стейкхолдерів, є унікальною в Сумському регіоні, який знаходиться в умовах українсько-російського порубіжжя.

Висновок: рекомендуємо освітньо-професійну програму до впровадження в освітній процес ЗВО.

Рецензент –

доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри сучасної української мови
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

О. В. Кульбабська

